

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

Собчук Антоніна Віталіївна

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Українське суспільство в останні роки знаходиться в стадії глибоких економічних і політичних трансформацій, які докорінно змінюють уклад життя і менталітет українських громадян. В умовах демократичного реформування української державності роль молоді в цьому процесі постійно посилюється, оскільки вона менше інших поколінь адаптована до реструктуризації соціально-економічної системи, більш вільна у виборі форм життєдіяльності, краще підготовлена до сприйняття нового правопорядку, активніше демократизується і асимілює політико-правові цінності західної культури. Тому процес переходу українського суспільства на принципово нові основи економічного, суспільно-політичного та соціально-культурного розвитку не можуть бути успішним без забезпечення оптимальної соціалізації молодого покоління. Інноваційний потенціал молоді сьогодні включається в розвинених країнах в число найбільш значущих ресурсів соціального і культурного розвитку.

На сьогодні існує гостра необхідність приділити увагу молоді з боку держави для системного вирішення проблем, що пов'язано з пошуком нових шляхів і форм стимулювання політичної та правової активності молодого покоління, розробкою нової концепції формування політичної і правової культури молоді з метою трансформації її активності в соціально корисному напрямку. Цей процес далекий від завершення, вимагає наукового супроводу в режимі моніторингу, в тому числі і за участю молодих дослідників, оцінки яких в даному випадку виступають як факт гуманітарної експертизи прийнятих управлінських рішень і здійснюваних соціальних проєктів. Тому дослідження особливостей державного регулювання молодіжної політики на сьогодні є актуальною темою, так як в контексті останніх подій виявляє не тільки науковий, а й практичний інтерес.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У процесі дослідження були використані праці провідних вітчизняних науковців, у яких висвітлювалися питання, що становлять науковий інтерес магістерської роботи: Є. Бородін, М. Головатий, В. Головенько, І. Ільїнський, М. Канавець, Н. Метьолкіна, Г. Коваль, М. Перепелиця, Р. Сторожука, С. Серьогін, В. Алексеева, О. Бабінов, Т. Бутирська, О. Радченко.

Серед зарубіжних дослідників зазначеного питання варто виділити Р. Томсона, Д. Роша, С. Такера, Р. Флінна, Г. Гаспероні, Д. Галлі, К. Мантгейма.

Нормативним підґрунтям роботи є Конституція України, міжнародні договори, закони та підзаконні нормативно-правові акти, які є нормативно-правовими основами реалізації державної молодіжної політики.

Об'єктом дослідження є державна молодіжна політика в Україні на сучасному етапі.

Предметом дослідження є особливості державного регулювання молодіжної політики в Україні.

Метою магістерської роботи є дослідження та детальний аналіз особливостей державного регулювання молодіжної політики в Україні в сучасних умовах в контексті євроінтеграції, а також розробка напрямів оптимізації публічного управління до потреб імплементації реалізації державної молодіжної політики.

Для реалізації даної мети поставлені такі **завдання**:

- узагальнити наукові напрацювання вітчизняних та зарубіжних вчених стосовно досліджуваної проблематики;
- висвітлити зарубіжний досвід розвитку молодіжної політики;
- проаналізувати нормативно-правову базу зазначеної сфери;
- довести ефективність інститутів громадянського суспільства як суб'єктів реалізації державної молодіжної політики;
- виокремити напрями оптимізації публічного управління до потреб імплементації реалізації державної молодіжної політики.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в магістерській роботі було застосовано комплекс методів наукового дослідження. За допомогою проблемно-пошукового методу визначено проблему, підібрано й узагальнено джерела з теми дослідження та запропоновано шляхи її розв'язання; абстрактно-логічним було застосовано для аналізу існуючих джерел, теоретичного узагальнення й формування висновків. Метод дедукції дав змогу розширити понятійно-категорійний апарат і уточнити зміст поняття «державна молодіжна політика».

Порівняльно-правовий і порівняльно-функціональний методи дали можливість установити особливості розвитку державної молодіжної політики в Україні та проаналізувати досвід країн ЄС в даному питанні. Науково-догматичний метод використано при аналізові законодавства, який сприяв виявленню прогалин у правовому регулюванні питань реалізації державної молодіжної політики. Системно-структурний метод використано при дослідженні видів та форм взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства з реалізації державної молодіжної політики.

Теоретико-методологічною основою магістерської роботи стали фундаментальні положення, дослідження українських та зарубіжних науковців і фахівців у сфері розвитку державної молодіжної політики на регіональному рівні в Україні та країнах ЄС.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що автор здійснив спробу комплексно розглянути питання державного регулювання молодіжної політики в Україні.

вперше:

систематизовано наукові положення з визначенням основних засад сутності та змісту поняття державної молодіжної політики;

- здійснено аналіз основних напрямків реалізації молодіжної політики щодо основних потреб молоді.

удосконалено:

- підходи до напрямків оптимізації публічного управління до потреб імплементації реалізації державної молодіжної політики.

дістало подальшого розвитку:

- теоретичні підходи щодо ефективності інститутів громадянського суспільства як суб'єктів реалізації державної молодіжної політики суспільства і влади.

Практичне значення. Розроблені в дослідженні теоретичні положення доведені до рівня конкретних пропозицій можуть бути реалізовані у вітчизняній практиці сфери державної молодіжної політики.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, який налічує 98 найменувань та додатків (4). Загальний обсяг роботи складає

91 сторінку, із них 80 сторінок основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі *«Теоретичні основи дослідження державної молодіжної політики»* висвітлено основні теоретичні підходи щодо поняття та змісту молодіжної політики та зарубіжний досвід розвитку молодіжної політики.

Підрозділ 1.1. «Основні теоретичні підходи щодо поняття та змісту молодіжної політики» присвячений теоретичному аспекту дослідження даного питання.

Вказано, що впровадження в практику державного управління ефективних та дієвих механізмів реалізації державної молодіжної політики на регіональному рівні для залучення молоді до процесів управління суспільним розвитком, врахування різних переконань та інтересів сучасної молоді як активного суб'єкта суспільства є одним з найважливіших завдань у сфері покращення якості державної політики в Україні.

Дослідження державної молодіжної політики з позиції політичної науки, соціології та історії є найбільш численними, серед них: аналіз формування та реалізації державної молодіжної політики в працях М. Головатого; аналіз регіональних аспектів формування та реалізації ДМП в Україні в роботах М. Перепелиці; витоки та еволюція ідеологічних засад молодіжної політики у сучасній Україні в дослідженнях С. Цибіна; політологічний аналіз механізмів сучасної державної молодіжної політики в Україні досліджує О. Каретна; історія формування та розвитку державної молодіжної політики знаходимо в працях Є. Бородіна. Більшість з них схиляється до необхідності під основу розуміння державної молодіжної політики підводити поняття державної політики взагалі й соціальної політики, зокрема.

Зроблено висновок, що державна регіональна молодіжна політика – це системна діяльність на місцях органів державної влади та державного управління, інших суб'єктів молодіжної політики щодо реалізації державної молодіжної політики з урахуванням особливостей регіону. Характеризуючи молодь як специфічний суб'єкт регіональної політики, слід зазначити, що її важливою особливістю щодо участі у формуванні і реалізації регіональної політики є те, що така участь відбувається у послідовності: спочатку сфера творення власне молоді особистості, потім сфера участі молоді особистості у житті спільності, і нарешті сфера участі у суспільному житті. Участь молоді у формуванні і реалізації регіональної політики характеризується певними особливостями, що зумовлені потребою запровадження спадкоємності поколінь, яку можна визначити як суть процесу діалогу поколінь та їх творчої взаємодії.

У підрозділі 1.2. «Зарубіжний досвід розвитку молодіжної політики» проаналізовано досвід інших країн щодо реформування молодіжної політики.

Наголошено, що у сучасній світовій практиці, незважаючи на схожість форм і методів, в національних концепціях молодіжної політики дослідники виділяють дві стратегії: перша заснована на провідній ролі держави в сфері молодіжної політики; друга – на паритеті держави і структур громадянського суспільства в сфері молодіжної

політики.

Стратегія провідної ролі держави в сфері молодіжної політики реалізується в таких країнах, як Німеччина і Франція

Стратегія паритету держави і структур громадянського суспільства у сфері молодіжної політики реалізується в Великобританії, Швеції, де держава формулює загальний напрям, цілі і пріоритети молодіжної політики, але в її реалізації головна роль відведена місцевому самоврядуванню і молодіжним громадським організаціям.

У США справою молодіжні громадських (в тому числі благодійних) організацій є соціальна підтримка, громадянське і творче становлення молоді.

На думку експертів ООН, найбільш загальними принципами молодіжної політики майбутнього будуть наступні:

- безпосередня участь молоді у формуванні та реалізації заходів, які стосуються її інтересів і прав;
- перехід від централізованих, єдиних програм для всієї молоді до локальних, більш гнучких проектів;
- відмова від довгострокових програм на користь більш динамічних короткострокових, з акцентуванням уваги на зусиллях місцевих органів влади та інших структур, більш наближених до конкретних потреб і проблем молоді даної території;
- диференційований підхід до різних груп молоді при наявності єдиної системи соціальних гарантій для молоді на всіх рівнях суспільства;
- підтримка недержавних ініціативних молодіжних формувань, причому втручання держави повинно бути тим менше, чим сильніше активність недержавних носіїв молодіжних послуг.

Зроблені висновки, що Європейський досвід свідчить, що традиційними суб'єктами громадської молодіжної політики є парламентські політичні партії, церква, спортивні клуби тощо. Позиції цих структур залишаються міцними і сьогодні. Найважливіша роль в розробці і здійсненні молодіжної політики в Німеччині, Великобританії, Іспанії та інших країнах належить провідним політичним партіям зазначених держав. Основне завдання політичних партій у цьому контексті, – розробка молодіжно-політичних програм, проведення досліджень різних груп і проблем молоді. Історичною особливістю низки країн продовжує залишатися активна участь церкви в наданні соціальної допомоги молоді.

У другому розділі «Аналіз стану державної молодіжної політики в Україні» досліджено нормативно-правове регулювання молодіжної політики в Україні та проаналізовано аналіз основних напрямків реалізації молодіжної політики стосовно основних потреб молоді та їх відповідність часу.

У підрозділі 2.1. «Нормативно-правове регулювання молодіжної політики в Україні» вказано, що формування нормативно-правової основи реалізації державної молодіжної політики тривало протягом 28 років, акти приймалися з великим розривом у часі та часто не узгоджувались з іншими дотичними нормативно-правовими актами, що призвело до ряду проблем, які потребують нагального вирішення. Ефективність реалізації державної молодіжної політики залежить від якомога скорішої ліквідації прогалин у молодіжному законодавстві. Потреба удосконалення законодавства у сфері нормативно-правового забезпечення реалізації державної молодіжної політики нині стоїть дуже гостро, оскільки існуючі проблеми, які були виявлені в ході проведення дослідження суттєво впливають на ефективність реалізації політики держави щодо молоді. Реалізація

державної молодіжної політики здійснюється на основі правових норм, які містяться в актах різної юридичної сили та різної тематики.

Зроблено висновки, що правові норми, які регулюють суспільні відносини у сфері державної молодіжної політики містяться у нормативно-правових актах різної юридичної сили та різного тематичного спрямування і не мають єдиної концептуальної основи, а також у них відсутня термінологічна єдність. Тобто, головною проблемою нормативно-правового забезпечення реалізації державної молодіжної політики є відсутність системного зв'язку між конституційно-правовими засадами та поточним законодавством, яка, в свою чергу призводить до виникнення прогалин, термінологічних розбіжностей, а в кінцевому рахунку впливає на ефективність як нормативно-правового забезпечення, так і практики реалізації державної молодіжної політики.

У підрозділі 2.2. «Аналіз основних напрямків реалізації молодіжної політики: основні потреби молоді та їх відповідність часу» вказано, що у контексті сучасних процесів суспільного розвитку основними завданнями державної молодіжної політики є: підвищення якості сучасної освіти молоді; переорієнтація системи підготовки фахівців відповідно до потреб ринку праці з урахуванням перспектив диверсифікації існуючої моделі економіки на модель «економіки знань»; розробка і впровадження механізму залучення молоді до наукової та науково-технічної діяльності, поліпшення системи підтримки молодих вчених; використання системи профорієнтації в роботі з молоддю з метою збалансування потреб ринку праці та ринку освітніх послуг; посилення роботи щодо працевлаштування і зайнятості молоді; впровадження економічно зручних механізмів гарантованого забезпечення молодих людей першим робочим місцем шляхом надання роботодавцям преференцій при створенні додаткових робочих місць для молоді; врегулювання процесу трудової міграції шляхом укладення міжурядових угод з метою забезпечення соціального захисту громадян, які працюють за межами держави.

Зроблено висновки, що розглянуті механізми формування та реалізації державної молодіжної політики покликані забезпечувати ефективну діяльність державно-управлінської системи у сфері, яка відповідатиме як вимогам та інтересам самої молоді, так і завданням суспільства в особі держави. Однак, молодіжна політика держави має вдосконалюватися та відповідати всім запитам сьогодення. На підставі цього предметом подальших досліджень має стати розгляд механізмів формування та реалізації молодіжної політики в світі та Україні.

У **третьому розділі** «Шляхи вдосконалення державної молодіжної політики в Україні» досліджено інститути громадянського суспільства як суб'єкти реалізації державної молодіжної політики, а також, відповідно до поставлених завдань у магістерській роботі, розроблено напрями оптимізації публічного управління до потреб імплементації реалізації державної молодіжної політики.

У підрозділі 3.1. «Інститути громадянського суспільства як суб'єкти реалізації державної молодіжної політики» вказано, що сучасне українське суспільство перебуває у процесі становлення його як громадянського, що обумовлено та взаємопов'язано з демократичною та правовою державністю. Наявність громадянського суспільства передбачає високу ступінь активності громадян їх самоорганізації та здатності до самодіяльності поза межами впливу держави. Зростання ролі громадянського суспільства є проявом загальної закономірності формування та розвитку демократичної та правової державності в Україні, оскільки саме воно є її своєрідним фундаментом. Громадянське суспільство та держава – це два діалектично пов'язаних явища, які є необхідною умовою

прогресивного розвитку будь-якої суспільної системи

Зроблені висновки, що інституціоналізація молодіжних громадських об'єднань демонструє якісні тенденції, які свідчать про нові механізми становлення політичного статусу молоді, про рівень її політичної культури, про формування ідеології і єдиних цілей у суспільстві. Серед них доцільно виокремити таке:

1) Молодіжні громадські організації починають структурувати молодь і молодіжні інтереси, перетворюючи цю соціально-демографічну групу з маси в ряд організованих інтересів і тим самим надаючи молоді якості політичного суб'єкта;

2) формуються канали взаємодії найрізноманітніших молодіжних інтересів і влади, молодіжних інтересів і суспільства;

3) участь у діяльності молодіжних громадських організацій є полем набуття політичного досвіду і формування молодих політичних лідерів;

4) Молодіжні громадські організації сприяють становленню громадянського суспільства;

5) у діяльності цих інституціональних структур, хоча і в незначних масштабах, формується політична культура діалогу, компроміс.

У підрозділі 3.2. «Напрями оптимізації публічного управління до потреб імплементації реалізації державної молодіжної політики» з'ясовано, що в умовах модернізації суспільства та зростаючих вимог до людського капіталу державна молодіжна політика повинна стати інструментом розвитку і перетворення країни, що передбачає реалізацію певних напрямів оптимізації системи державного управління до потреб імплементації механізмів реалізації державної молодіжної політики. Визначення цих напрямів має здійснюватися з урахуванням особливостей зовнішньої та внутрішньої політики держави, політики регіонального розвитку, політики співробітництва України та ЄС, деталізації та конкретизації завдань і практичних заходів, на вирішення яких спрямована державно-управлінська діяльність.

Зроблено висновки, що в узагальненому вигляді основні напрями оптимізації системи державного управління щодо імплементації механізмів реалізації державної молодіжної політики, які мають забезпечити цілісність, послідовність, успадкованість та ефективність державної молодіжної політики, розкриваються у здійсненні наступних заходів:

– удосконалення загальнодержавних, регіональних та місцевих нормативно-правових актів, що стосуються питань реалізації державної молодіжної політики, як між собою, так і з відповідними зарубіжними актами;

– підвищення ефективності державного регулювання у сфері реалізації державної молодіжної політики, регулювання та координація відносин між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інститутами громадянського суспільства, що задіяні у сфері реалізації цієї політики, щодо децентралізації та розмежування повноважень, а також міжвідомчої координації;

– формування кадрового потенціалу для органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які задіяні у сфері реалізації державної молодіжної політики, а також недержавних організацій та інституцій шляхом вдосконалення системи освіти, професіоналізації, підготовки кадрів, підвищення рівня компетентності молоді щодо проблем державної молодіжної політики та управління суспільним розвитком;

– розвиток та нормативно-правове забезпечення системи соціальних служб для

молоді, які задіяні у вирішенні різних її проблем;

- науково-аналітичне забезпечення процесу реалізації державної молодіжної політики, з метою виявлення і дослідження основних тенденцій і проблем розвитку молоді.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі наведено нове вирішення актуального наукового завдання з обґрунтування теоретичних положень та розроблення напрямів вдосконалення державної молодіжної політики на регіональному рівні в Україні з використанням європейського досвіду. Результати дослідження дають підстави сформулювати висновки і рекомендації, що мають теоретичне та практичне значення. Відповідно до зазначеної мети і поставлених завдань варто зробити наступні висновки:

Молодіжна політика в Україні є пріоритетним і специфічним напрямом діяльності держави і здійснюється в інтересах молодої людини, суспільства, держави; з урахуванням можливостей України, її економічного, соціального, історичного, культурного розвитку і світового досвіду державної підтримки молоді. Поняття «молодь» трактується досить різнопланово. Його узагальнений варіант, запропонований в енциклопедичних виданнях, визначає молодь загалом як окрему соціально-демографічну групу, котра вирізняється за сукупністю вікових характеристик, особливостей соціального становища та обумовлених тим і іншим соціально-психологічних якостей, що визначаються суспільним ладом, культурою, закономірностями соціалізації, вихованням в умовах певного суспільства.

Дослідження державної молодіжної політики з позиції політичної науки, соціології та історії є найбільш численними, серед них: аналіз формування та реалізації державної молодіжної політики в працях М. Головатого, аналіз регіональних аспектів формування та реалізації ДМП в Україні в роботах М. Перепелиці, витоки та еволюція ідеологічних засад молодіжної політики у сучасній Україні в дослідженнях С. Цибіна, політологічний аналіз механізмів сучасної державної молодіжної політики в Україні досліджує О. Каретн, історія формування та розвитку державної молодіжної політики знаходимо в працях Є. Бородіна. Більшість з них схиляється до необхідності під основу розуміння державної молодіжної політики підводити поняття державної політики взагалі й соціальної політики, зокрема.

Зарубіжний досвід здійснення молодіжної політики розглядається у працях П. Кваккестейна, К. Лазоса, П. Лаурітцена, Ф. Мюллера, М. Харрісона, К. Хартман-Фріча, А. Цокаліса. Державна молодіжна політика в існуючій науковій літературі розкривається у відповідних моделях, які обґрунтовують факт того, що державна молодіжна політика може бути ефективною лише за умов широкої участі в її реалізації самої молоді та молодіжних організацій.

Отже, молодь – це головна інноваційна сила, що несе в собі величезний культурний, соціально-економічний, суспільно-політичний потенціал, який у процесі соціалізації й раціональному використанні наявного потенціалу буде сприяти різнобічному розвитку регіону й підвищенню його конкурентоспроможності. Питання про статус молоді в українському суспільстві, про соціальні функції молодого покоління, його політичні позиції, рівень освіти і професійну кваліфікацію, морально-духовний стан і культурні запити сьогодні зазвучали по-новому і є актуальною потребою у зв'язку з

відновленням суспільства і необхідністю формування принципово нової концепції державної молодіжної політики.

2. У сучасній світовій практиці, незважаючи на схожість форм і методів, в національних концепціях молодіжної політики дослідники виділяють дві стратегії: перша заснована на провідній ролі держави в сфері молодіжної політики; друга – на паритеті держави і структур громадянського суспільства в сфері молодіжної політики.

Стратегія провідної ролі держави в сфері молодіжної політики реалізується в таких країнах, як Німеччина і Франція. У цих країнах з розвинутою системою регулювання соціально-економічних процесів держава відіграє провідну роль у визначенні пріоритетів молодіжної політики та її здійсненні, тісно взаємодіючи з неурядовими організаціями. Як правило, центр розробляє щорічний державний план по молодіжній політиці, а регіони, орієнтуючись на стратегію держави, формують регіональні плани молодіжної політики з урахуванням потреб регіонів. Основна відповідальність, в т. ч. фінансова, за реалізацію ефективної молодіжної політики в даних країнах покладається на низовий рівень.

Стратегія паритету держави і структур громадянського суспільства у сфері молодіжної політики реалізується в Великобританії, Швеції, де держава формує загальний напрям, цілі і пріоритети молодіжної політики, але в її реалізації головна роль відведена місцевому самоврядуванню і молодіжним громадським організаціям. У цих країнах, як правило, відсутні спеціальні міністерства у справах молоді та молодіжної політики. Розробка єдиних національних програм і планів не практикується, молодіжна політика як комплекс заходів, покликаних забезпечити всім молодим людям рівний шанс на гідне життя, реалізується різними міністерствами, відомствами, громадськими організаціями у межах їх компетенції.

Дослідження європейського досвіду свідчить про те, що в сучасних демократичних суспільствах активно розвивається система представництва громадських молодіжних організацій при державних органах. Роль останніх як основного координуючого механізму у виробленні та системі управління молодіжної політики в періоди радикальних суспільних трансформацій є визначальною, особливо в умовах формування і розвитку структур громадянського суспільства. Розвиток системи громадських молодіжних організацій є одним з індикаторів становлення громадянського суспільства, в якому їм надається першорядне значення внаслідок особливого функціонального навантаження останніх.

Потреба удосконалення законодавства у сфері нормативно-правового забезпечення реалізації державної молодіжної політики нині стоїть дуже гостро, оскільки існуючі проблеми, які були виявлені в ході проведення дослідження суттєво впливають на ефективність реалізації політики держави щодо молоді. Реалізація державної молодіжної політики здійснюється на основі правових норм, які містяться в актах різної юридичної сили та різної тематики.

На теперішній час в Україні сформовано розгалужене молодіжне законодавство, прийнято велику кількість законів та підзаконних нормативно-правових актів, в яких містяться норми, спрямовані на реалізацію напрямків державної молодіжної політики. Питання молодіжної нормативно-правової бази, як пропонують автори наукової розробки «Співпраця органів влади та інститутів громадянського суспільства у сфері державної молодіжної політики в Україні», умовно можна поділити на такі групи:

1) права і гарантії молоді та засоби сприяння соціальному становленню і розвитку

молоді у різних сферах життєдіяльності;

2) визначення структурно-функціональних засад здійснення державного управління у сфері створення умов соціального становлення та розвитку молоді;

3) регулювання відносин держави, молоді, суспільства як суб'єктів державної молодіжної політики в Україні.

Отже, виявлені недоліки нормативно-правового забезпечення реалізації державної молодіжної політики можуть бути подолані за допомогою здійснення систематизації, результатом якої має стати прийняття базового Закону «Про молодь та державну молодіжну політику». Прийняття Закону «Про молодь та державну молодіжну політику» дасть змогу не лише впорядкувати нормативно-правове регулювання реалізації державної молодіжної політики, але й врахувати зміни, які відбулися як в молодіжному середовищі, так і в державі та суспільстві.

Сучасне українське суспільство перебуває у процесі становлення його як громадянського, що обумовлено та взаємопов'язано з демократичною та правовою державністю. Наявність громадянського суспільства передбачає високу ступінь активності громадян їх самоорганізації та здатності до самодіяльності поза межами впливу держави. Зростання ролі громадянського суспільства є проявом загальної закономірності формування та розвитку демократичної та правової державності в Україні, оскільки саме воно є її своєрідним фундаментом. Громадянське суспільство та держава – це два діалектично пов'язаних явища, які є необхідною умовою прогресивного розвитку будь-якої суспільної системи.

У період становлення громадянського суспільства у сучасній Україні особливої актуальності набувають завдання максимального та результативного залучення до цього процесу молодіжних громадських організацій, які об'єднують найбільш активних, динамічних представників молодого покоління. Саме молодіжні громадські організації є важливою ланкою усієї системи державної молодіжної політики, яка забезпечує безпосередню участь молодих громадян у вирішенні власних проблем, сприяють їх розвитку, самореалізації та включенню в соціально-економічне життя суспільства.

Отже, об'єднуючись за мотивами задоволення спільних інтересів, молодіжні організації сприяють реалізації основної стратегії розвитку громадянського суспільства – вирішенню проблем конкретної людини чи групи людей. Таким чином, для успішного вирішення нагальних проблем молоді, що, у свою чергу, забезпечить розвиток України як демократичної держави, першочерговим завданням органів державної влади і місцевого самоврядування має стати залучення представників найактивніших молодіжних організацій усіх статусів до вироблення державної молодіжної політики, у процесі формування якої необхідно врахувати досвід діяльності місцевих молодіжних організацій. Реалізація політики держави стосовно молоді теж має відбуватися за найактивнішої участі молодіжних об'єднань, які, до того ж, є додатковим джерелом організаційних, людських, матеріальних, ідейних та інших ресурсів. Крім того, місцеві владні структури повинні сприяти розробці та удосконаленню законодавчої бази суспільної діяльності об'єднань молоді.

В умовах модернізації суспільства та зростаючих вимог до людського капіталу державна молодіжна політика повинна стати інструментом розвитку і перетворення країни, що передбачає реалізацію певних напрямів оптимізації системи державного управління до потреб імплементації механізмів реалізації державної молодіжної політики.

Визначення цих напрямів має здійснюватися з урахуванням особливостей зовнішньої та внутрішньої політики держави, політики регіонального розвитку, політики співробітництва України та ЄС, деталізації та конкретизації завдань і практичних заходів, на вирішення яких спрямована державно-управлінська діяльність.

Ураховуючи це, варто зазначити, що одним з головних стратегічних завдань розвитку країни для забезпечення національних інтересів держави залишається формування молоді в якості активного суб'єкта управління суспільним розвитком на основі повного використання його інноваційного потенціалу на всіх рівнях – національному, регіональному, місцевому. Вирішення цього завдання має всебічно підтримуватися з боку системи державного управління забезпеченням умов для ефективної діяльності різноманітних державних та недержавних інститутів, що задіяні у сфері реалізації державної молодіжної політики, а також покращенням інформування молоді про потенційні можливості її соціалізації і самовизначення в країні, про можливість застосування її навичок та здібностей, можливості залучення молоді до державного управління суспільним розвитком.

В узагальненому вигляді основні напрями оптимізації системи державного управління щодо імплементації механізмів реалізації державної молодіжної політики, які мають забезпечити цілісність, послідовність, успадкованість та ефективність державної молодіжної політики, розкриваються у здійсненні наступних заходів:

- удосконалення загальнодержавних, регіональних та місцевих нормативно-правових актів, що стосуються питань реалізації державної молодіжної політики, як між собою, так і з відповідними зарубіжними актами;
- підвищення ефективності державного регулювання у сфері реалізації державної молодіжної політики, регулювання та координація відносин між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інститутами громадянського суспільства, що задіяні у сфері реалізації цієї політики, щодо децентралізації та розмежування повноважень, а також міжвідомчої координації;
- формування кадрового потенціалу для органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які задіяні у сфері реалізації державної молодіжної політики, а також недержавних організацій та інституцій шляхом вдосконалення системи освіти, професіоналізації, підготовки кадрів, підвищення рівня компетентності молоді щодо проблем державної молодіжної політики та управління суспільним розвитком;
- розвиток та нормативно-правове забезпечення системи соціальних служб для молоді, які задіяні у вирішенні різних її проблем;
- науково-аналітичне забезпечення процесу реалізації державної молодіжної політики, з метою виявлення і дослідження основних тенденцій і проблем розвитку молоді, зважаючи на її інноваційний потенціал в якості одного з головних суб'єктів управління суспільним розвитком, своєчасного реагування на зміни.

АНОТАЦІЇ

Собчук А.В. Особливості державного регулювання молодіжної політики в Україні. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття академічного ступеня магістра за спеціальністю – 281 «Публічне управління та адміністрування». – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Українське суспільство в останні роки знаходиться в стадії глибоких економічних і політичних трансформацій, які докорінно змінюють уклад життя і менталітет українських громадян. В умовах демократичного реформування української державності роль молоді в цьому процесі постійно посилюється, оскільки вона менше інших поколінь адаптована до реструктуризації соціально-економічної системи, більш вільна у виборі форм життєдіяльності, краще підготовлена до сприйняття нового правопорядку, активніше демократизується і асимілює політико-правові цінності західної культури.

Проведене дослідження показало, що на сьогодні існує гостра необхідність приділити увагу молоді з боку держави для системного вирішення проблем, що пов'язано з пошуком нових шляхів і форм стимулювання політичної та правової активності молодого покоління, розробкою нової концепції формування політичної і правової культури молоді з метою трансформації її активності в соціально корисному напрямку. Цей процес далекий від завершення, вимагає наукового супроводу в режимі моніторингу, в тому числі і за участю молодих дослідників, оцінки яких в даному випадку виступають як факт гуманітарної експертизи прийнятих управлінських рішень і здійснюваних соціальних проектів. Тому дослідження особливостей державного регулювання молодіжної політики на сьогодні є актуальною темою, так як в контексті останніх подій виявляє не тільки науковий, а й практичний інтерес.

Ключові слова: молодіжна політика; державне регулювання; зарубіжний досвід; євроінтеграція.

Sobchuk AV Features of state regulation of youth policy in Ukraine. - Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master» in Specialty - 281 «Public Administration and Administration». - Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

In recent years, Ukrainian society has been undergoing profound economic and political transformations that are fundamentally changing the lifestyle and mentality of Ukrainian citizens. In the conditions of democratic reformation of the Ukrainian statehood, the role of youth in this process is steadily increasing as it is less adapted to restructuring the socio-economic system, less free to choose life forms, better prepared for the adoption of the new rule of law, more actively democratized, and assimilated to political values culture.

The conducted research has shown that for today there is an urgent need to pay attention of young people from the state for systematic solution of problems, which is connected with finding new ways and forms of stimulating political and legal activity of the young generation, developing a new concept of forming political and legal culture of youth in order transformation of its activity in a socially beneficial direction. This process is far from complete, requiring scientific support in monitoring mode, including with the participation of young researchers, whose assessments in this case act as a fact of humanitarian expertise of management decisions made and social projects implemented. Therefore, the study of the peculiarities of state regulation of youth policy is currently a relevant topic, as in the context of recent events it shows not only scientific but also practical interest.

Keywords: youth policy; state regulation; foreign experience; European integration.